

Jezus zoekt mensen die hun leven met Hem willen verbinden

Homilie Mgr. J. Liesen, bisschop van Breda

Zondag 23 juli 2017 tijdens Vakantieconferentie Celebrate van de KCV, te Stadskanaal
Schriftlezingen: Wijsheid 12:13.16-19; Romeinen 8:26-27 en Matteüs 13:24-43

Jezus sprak tot het volk in gelijkenissen en zonder gelijkenissen leerde Hij hun niets. Zo zegt het evangelie vandaag. Waarom is dat? Het is eigenlijk logisch dat Jezus in gelijkenissen spreekt, want Hij heeft het over het Rijk der hemelen, en dat wil uiteindelijk zeggen: Hij spreekt over God, zijn Vader. Hoe zou je anders over God moeten spreken? Je kunt God niet zien met je ogen, niet aanraken met je handen. God is niet van deze wereld – het is juist andersom: de wereld is van God. Heel de wereld draagt wel Gods stempel omdat Hij haar geschapen heeft, maar er is niets in deze wereld dat echt gelijk is aan God. Hij alleen is de schepper en bron van al wat leeft. De eerste lezing vandaag zegt dat ook: *“Naast U is er geen andere God”*.

Van al onze woorden geldt dat ze ontleend zijn aan deze wereld, aan onze ervaring van deze wereld. Onze woorden op zichzelf zijn daarom niet genoeg om God helemaal te beschrijven zoals Hij is. Maar wat wél kan met onze woorden, dat is: een vergelijking maken. Dat doet Jezus wanneer Hij voortdurend in gelijkenissen spreekt om zijn Vader te openbaren. Laten we even stilstaan bij wat het betekent dat God zich openbaart en dat wij de mogelijkheid hebben om God beter te leren kennen.

Meer kennis van God, minder macht

In onze cultuur geldt –zoals het spreekwoord zegt–: kennis is macht. Als je meer weet, heb je meer invloed, meer macht. In het evangelie geldt precies het omgekeerde: *meer* kennis van God is *minder* macht voor ons. God beter leren kennen, betekent namelijk dat je Hem meer gaat liefhebben, meer jezelf aan Hem gaat toevertrouwen, zodat Hij dus meer macht over ons krijgt en wij onszelf meer uit handen geven. God beter leren kennen betekent dat Hij meer koning kan zijn in ons leven. Dat is de uiteindelijke bedoeling van alle gelijkenissen over het Koninkrijk der hemelen. En het is goed om dat

aan het begin al te weten, want het staat bijna haaks op onze cultuur. In onze cultuur is bijna alles te verkrijgen voor geld, en we hebben daar ook een spreekwoord voor: de klant is koning. In het evangelie is het andersom: God is de koning. Daar mogen we ons nooit in vergissen. Jezus zoekt niet mensen die Hem tot koning willen uitroepen (Johannes 6:15) en enthousiast staan te klappen bij elk wonder omdat het rond lunchtijd zo handig is iemand te hebben die brood kan vermenigvuldigen. Jezus zoekt mensen die hun leven met Hem willen verbinden, mensen die Hem volgen, ook als de weg smal wordt en de schaduw van een kruis op de levensweg valt. Jezus zoekt geen consumenten, Jezus zoekt mensen die, in een Nieuw Verbond, kind van God willen worden, door en met en in Hem.

Jezus openbaart dus wie God is en wij kunnen door Jezus God kennen of beter leren kennen. Wij kunnen door Jezus leren wat voor een koning God is. Het allerbeste wat je kunt doen om God te kennen, dat is naar Jezus kijken, want *wie Hem ziet, ziet de Vader* – dat zegt Jezus zelf (Johannes 14:9). En Hij heeft er nog bij gezegd tot zijn tijdgenoten (in het evangelie van vorige zondag): *“Gelukkig uw ogen omdat zij zien, en uw oren omdat zij horen! Want, voorwaar Ik zeg u: vele profeten en rechtvaardigen hebben verlangd te zien wat gij ziet, maar hebben het niet gezien; en te horen wat gij hoort, maar zij hebben het niet gehoord”* (Matteüs 13:16-17).

Dan denkt u misschien dat wij het slecht getroffen hebben, omdat Jezus ten hemel is opgestegen en wij Hem niet meer kunnen zien en horen, en dat wij het dus nu met gelijkenissen moeten doen over graan en onkruid, over mosterdzaad en gist. Toch is dat niet zo. De apostelen hebben wel een unieke rol, zij zijn door God uitgekozen getuigen, maar sinds de verrijzenis van Jezus en ook door zijn verrijzenis is dat helemaal veranderd. Na de verrijzenis worden niet langer zalig genoemd zij die Hem gezien

hebben, maar juist degenen *die Hem niet zien en toch geloven* (Johannes 20:29).

Veranderd

Door de verrijzenis is de mensheid van Jezus veranderd: zijn lichaam is verheerlijkt, vol van de Geest. De eerste getuigen die Hem met hun lichamelijke ogen zagen, Maria Magdalena, Petrus, Johannes, de Emmaüs-gangers, hebben Hem niet herkend. Na de verrijzenis zijn de lichamelijke ogen en oren niet meer genoeg om Jezus te kennen. Dat is iets om goed te laten doordringen, want mensen zijn geneigd te zeggen: eerst zien, dan geloven.

De apostel Thomas is misschien wel het duidelijkste voorbeeld van hoe wij nú door Jezus God beter kunnen kennen. Hij geloofde eerst niet, hij wilde zien en aanraken. Jezus nodigde hem uit de wonden van zijn gekruisigd en verrezen lichaam aan te raken. Uit die wonden heeft bloed en water gevloeid, en die werden de bron van Geest en Leven, de bron van de sacramenten van de Kerk. Wat met Thomas gebeurde, is dat hij bij het aanraken van de wonden geraakt werd door die heilige, levengevende Geest en dan Jezus kan aanbidden *“in geest en waarheid”*. Dan ziet hij niet alleen de mensheid maar ook de godheid: *“Mijn Heer en mijn God”*. Paulus schrijft daarover aan de Korintiërs: *“Niemand kan zeggen: ‘Jezus is de Heer’, tenzij door de heilige Geest”* (1Kor 12:3). Thomas was dus geraakt door de heilige Geest.

Een gave ontvangen

Uit de wonden van de gekruisigde Jezus heeft water gevloeid; de apostel Johannes stond bij het kruis en heeft het gezien en getuigt ervan (Johannes 19:35). De apostel Thomas heeft uit de wonden van Jezus een gave ontvangen: levend water, water dat leven geeft. Wat Jezus ooit had uitgelegd aan de Samaritaanse vrouw bij de bron van Sychar, aan wie Hij te drinken vroeg, dat is nu –na de verrijzenis– werkelijkheid geworden voor Thomas en ook voor ons. Jezus had die vrouw gezegd: *“Als ge enig begrip had van de gave Gods en wist wie het is, die u zegt ‘Geef Mij te drinken’, zoudt ge het aan Hem hebben gevraagd en Hij zou u levend water hebben gegeven”* ... *“wie van het water drinkt dat Ik hem zal geven, krijgt in eeuwigheid geen dorst meer; integendeel, het*

water dat Ik hem zal geven, zal in hem een waterbron worden, opborrelend tot eeuwig leven” (Johannes 4:10.14). Dit is de “onvoorwaardelijke betekenis”, waar fr. Pat Collin gisteren over sprak, die zin geeft aan ons leven in alle omstandigheden.

Het echte contact met Jezus

Het zien van de verrezen Jezus is niet langer een voordeel en ook niet nodig om God beter te leren kennen. Het echte contact met de verrezen Jezus en de openbaring van God gebeurt nu door de gave van de heilige Geest. Daarom zei Jezus *“Zalig zij die niet gezien hebben en toch geloven”*. Sinds de verrijzenis zoekt Jezus dus mensen die Hem willen naderen in “geest en waarheid”. Sinds de verrijzenis geldt wat Petrus schrijft: *“Hem hebt gij lief zonder Hem ooit gezien te hebben. In Hem gelooft gij, ofschoon gij Hem ook nu niet ziet”* (1 Petrus 1:8).

De gelijkenissen van vandaag verstaan

Als wij de eucharistie vieren en luisteren naar Gods woord, dan willen wij tot Hem naderen in geest en waarheid, want ogen en oren van het lichaam zijn niet genoeg om Hem hier te ontmoeten. In “geest en waarheid” kunnen we de gelijkenissen van vandaag verstaan. Jezus spreekt over hoe het er in deze wereld van God aan toegaat. God heeft heel de wereld gemaakt en ons geschapen naar zijn beeld en gelijkenis. Toch is de wereld en zijn wij zelf gebroken. Er bestaat kwaad in de wereld, en ook in ons. Hoe kan dat? Als God een almachtige koning is, hoe kan Hij dan een vijand hebben? Als God de enige is, en er naast Hem geen andere god is, zoals de eerste lezing zegt, waarom krijgt het kwaad dan een kans? Die vraag is zo oud als de mensheid zelf en we mogen die niet onderschatten, maar tegelijk ook niet alleen afgaan op onze lichamelijke ogen en oren.

Het verlangen van God

Wat we doen in de Kerk is: goed luisteren naar de Geest die de schrijvers van de heilige Schrift heeft geïnspireerd. Wat de gelijkenis van de tarwe en het onkruid vooral duidelijk maakt, is het

verlangen van God dat het goede zaad tot bloei en vruchtbaarheid komt. Wij kijken misschien te gemakkelijk naar het kwaad dat er groeit vanuit onze eigen maatstaf en vanuit onze eigen mogelijkheden, en vinden het dan onrechtvaardig. God kijkt eerder naar het goede dat er groeit en overvloedig vrucht draagt, honderdvoudig, meer dan in de natuur, een vrucht van eeuwig leven. Wij kijken misschien te gemakkelijk naar het kwaad dat er groeit en denken dat de grens tussen goed en kwaad helemaal buiten ons loopt. Dat is een vergissing. Er is inderdaad kwaad dat groter is dan wij, buiten ons, maar het kwaad komt ook uit ons eigen hart (Marcus 7:20-23) en vertroebelt onze blik.

De liturgie van de Kerk komt ons hier te hulp om te leren zien met ogen van geloof. De eerste lezing zegt: *“Uw macht is de grond van uw rechtvaardigheid, en omdat Gij over allen heerst, behandelt Gij allen ook met zachtheid”* (Wijsheid 12:16). God is rechtvaardig juist omdat Hij zo sterk is, omdat Hij almachtig is. Wij mensen zijn vaak onrechtvaardig omdat we zwak zijn, zo onmachtig, en dan maar naar geweld grijpen om ons doel te bereiken. Mensen zijn zwak en willen sterk lijken. God is sterk, en Hij durft zwak te lijken. God durft als zwakke mens in deze wereld geboren te worden, ... met welk doel? ... om ons heel dicht te naderen, om ons zwakke mensen iets te geven, ... iemand te geven, ... een kans te geven tot ommekeer. De eerste lezing uit het boek Wijsheid zegt: *“door zo te doen hebt Gij uw volk geleerd dat de rechtvaardige een vriend van*

de mensen moet zijn, (dat is precies zoals fr. Pat Collin gisteren heeft uitgelegd hoe Jezus met de Samaritaanse omging) en hebt Gij uw zonen hoopvol gestemd dat Gij, daar waar gezondigd wordt, de kans tot inkeer biedt” (Wijsheid 12:19).

God is sterk en komt ons te hulp

Paulus schrijft in de tweede lezing: *“De Geest komt onze zwakheid te hulp”* (Romeinen 8:26). Dat gebeurt hier en nu in deze eucharistie als wij luisteren naar Gods woord in geest en waarheid. Laat je niet ontmoedigen als je kwaad ziet groeien, en je jezelf onmachtig voelt. God is sterk en komt onze zwakheid te hulp. Hij wil ons leven tot vruchtbaarheid brengen, door Jezus, door de gave van de Geest. Als je oog in oog staat met de zwakheid van mensen, met de zonde van jezelf en van anderen, en ook als je oog in oog staat met de zwakheid van onze kerk, wees dan niet bang. God is sterk. Soms lijkt God afwezig, passief. Maar wanneer Hij het meest passief lijkt, in zijn passie, dan is Hij het meest werkzaam en machtig, dan redt Hij ons. In wat zwakte en verlies lijkt, in het kruis, komt heel zijn kracht tot ontplooiing. Op het kruis wordt de vijand onttroond (Johannes 12:31). Daarom verkondigen wij in elke eucharistie de dood van Jezus en belijden wij totdat Hij wederkomt, dat Hij verzezen is. Dat is ons geloof, dat is de “onvoorwaardelijke betekenis” van ons leven. Laten we het belijden in geest en waarheid.

*Bovenstaande tekst kregen we van mgr. J. Liesen zelf.
De titel en tussenkopjes zijn van Kees Slijkerman*

Meer

over Celebrate: www.kcv-net.nl/vakantieconferentie-celebrate en www.celebratefestival.nl
over Gebed en Bijbel: www.kcv-net.nl/meer/gebed-en-bijbel

Dit is een bijlage onder
www.kcv-net.nl/vakantieconferentie-celebrate/celebrate-was/celebrate-2017-in-stadskanaal